

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету
педагогіки і психології
Олефіренко Т.О.

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

освітнього рівня _____ бакалавр _____

галузі знань _____ 01 Освіта _____

спеціальності _____ 012 Дошкільна освіта _____

Шифр за навчальним планом _____ СВ03 _____

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова від «__» «_____» 20__ р., протокол № ____.

Розробники програми: Поліщук К.М., старший викладач кафедри методик та технологій дошкільної освіти

Затверджено на засіданні кафедри методик та технологій дошкільної освіти

« 27 » серпня 2020 року, протокол № 1 .

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Луценко І. О.
(прізвище, ініціали)

I. Опис навчальної дисципліни

Шифр дисципліни _____ СВ03 _____

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта (шифр, назва)	Кількість кредитів – 3 ЄКТС		Методи навчання 1) Лекції. Семінарські заняття 2) Телекомунікаційне навчання студента з викладачем Google meet; 3) Використання мультимедійних освітніх засобів в процесі самонавчання (друковані, аудіо -, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж) середовище Moodle. https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=2974 Форми поточного контролю- усне опитування, виконання завдань, перевірка самостійної роботи. Модульний контроль – модульна контрольна робота (тести) Форма підсумкового контролю Залік
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна Освіта	Загальна кількість годин 180		
Освітній рівень (бакалавр) Бакалавр	<i>Денна</i> 90	<i>Заочна</i> 90	
	Лекції:		
	<i>16</i>	<i>12</i>	
Статус дисципліни (Нормативна) Нормативна	Семінарські (практичні) заняття:		
	<i>18 (6)</i>	<i>6(6)</i>	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 3 (2017)	<i>4</i>	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр III (денна та заочна форма)	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 год. - самостійна робота 5 год.	<i>56</i>	<i>78</i>	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС: СРС:		
Мова навчання– українська	<i>1/3</i>	<i>1/5</i>	
Передумови навчання педагогіка дошкільна, психологія дитяча, педагогічна взаємодія дошкільного закладу із родиною.			

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення закономірностей перебігу процесі соціалізації дітей дошкільного віку, принципів, завдань, змісту, особливостей організації, форм й методів роботи з дітьми цього віку по формуванню у них знань і умінь соціального буття.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальний курс «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку» має тісні зв'язки з методологією педагогіки, дошкільної педагогіки, дитячої психології, педагогічної взаємодії з родиною.

II. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку» є оволодіння систематизованими знання та уміннями формування у дошкільників соціальної компетентності як базисної характеристики особистості, яка забезпечує повноцінне засвоєння нею соціальної реальності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку» :

- 1) розкриття теоретико-методологічних основ соціалізації дитини дошкільного віку через формування у неї основ соціальної компетентності;
- 2) розкриття науково-методичних засад формування соціальної компетентності у дітей дошкільного віку;
- 3) засвоєння методики формування основ соціальної компетентності у дітей дошкільного віку в різних формах організації їхньої життєдіяльності.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати</i> принципи та умови функціонування виховного процесу. <i>Вміти</i> орієнтуватися у виховних ситуаціях.	<i>Здатність</i> засвоювати базові уявлення про основи педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості; <i>здатність</i> до письмової й усної комунікації рідною мовою.
2.	<i>Розуміти і визначати</i> соціально-культурні передумови дошкільної освіти (педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби); знаходити типові ознаки і специфіку процесів виховання, навчання, освіти і	<i>Здатність</i> до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості (Я дитини і його місце в довкіллі).

	розвитку дітей у ранньому і дошкільному віці. <i>Володіти</i> технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного	
3.	<i>Розуміти і визначати</i> особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. <i>Добирати</i> оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.	<i>Здатність</i> до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної програми відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	с.р.		л	П	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проблеми соціалізації дітей дошкільного віку												
Тема 1. Сутнісна характеристика соціалізації дитини дошкільного віку.	10	2	2			6	21	2	2			17
Тема 2. Дитинство як соціально обумовлене поняття.	8	2	2			4						

Тема 3. Становлення дошкільника як соціальної особи.	10	2	2			6						
Тема 4. Соціальна компетентність як складова соціалізації дитини дошкільного віку.	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	38	8	8			22	30					
Змістовий модуль 2. Методичні аспекти соціалізації дітей дошкільного віку												
Тема 1. Особливості соціального розвитку дошкільника в різних інститутах соціалізації.	12	2	2			8						
Тема 2. Принципи, зміст, методи формування у дошкільників соціальної компетентності.	14	2	4			8	20	2				18
Тема 3. Особливості гендерної соціалізації дітей дошкільного віку.	14	2	2			10	22	2	2			18
Тема 4. Педагогічна майстерність вихователя як	12	2	2			8						

умова успішної соціалізації дошкільників.												
Разом за змістовим модулем 2	52	8	10			34	60	6	4			53
Усього годин	90	14	10			56	90	12	10			78

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їхній зміст	К-сть годин	
		Всього	У т.ч. лекцій
	<u>Змістовий модуль I</u> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	38	8
1.1	Тема 1. Сутнісна характеристика соціалізації дитини дошкільного віку. Предмет і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Поняття «соціалізація». Характеристика соціального розвитку особистості як процесу й результату її соціалізації. Теорії соціалізації особистості у дошкільному віці. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 4, 16, 17, 19. допоміжна: 1, 7, 9, 24.		2
1.2	Тема 2. Дитинство як соціально обумовлене поняття. Дитинство як соціально сконструйоване поняття. Фактори, які визначають його зміни. Змістове наповнення поняття «соціальне дитинство» в часи Античності, Середньовіччя, Новий час. Зникнення дитинства у наш час. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 4, 8, 26 допоміжна: 7.		2
1.3	Тема 3. Становлення дошкільника як соціальної особи. Етапи становлення дошкільника як соціальної особи. Поняття «соціальний досвід». Чинники набуття та прояву дитиною соціального досвіду. Стадії процесу засвоєння дитиною соціальної ролі. Становлення «образу світу» та «образу себе» дитини як етапи формування соціального досвіду дошкільника.		2

	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 2, 4, 13, 18, 26 допоміжна: 7, 11.</p>		
1.4	<p>Тема 4. Соціальна компетентність як складова соціалізації дитини дошкільного віку. Поняття «компетентність», види компетентностей особистості. Характеристика соціальної компетентності дитини дошкільного віку. Вікові прояви соціальної компетентності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 4, 12, 14, 15 допоміжна: 5, 11, 12</p>		2
	<p align="center">Змістовий модуль II. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</p>	52	8
2.1	<p>Тема 1. Особливості соціального розвитку дитини дошкільного віку в різних інститутах соціалізації. Сім'я як інститут соціалізації, його особливості та недоліки. Особливості соціалізації старших дошкільників у ЗДО. Наступність у роботі закладу дошкільної освіти і школи з соціального розвитку. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 20, 22, 23, допоміжна: 12, 13, 14</p>		2
2.2	<p>Тема 2. Принципи, зміст і методи формування у дошкільників соціальної компетентності. Принципи організації та зміст роботи з дошкільниками по формуванню у них соціальної компетентності. Програмове забезпечення формування у дошкільників соціальної компетентності. Форми, методи й методичні прийоми формування соціальної компетентності у дошкільників. Засоби й новітні технології, які використовуються в організації освітнього процесу ЗДО задля формування соціальної компетентності дітей. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 3, 5, 6, 9, 24 допоміжна: 1, 3, 5, 6, 9</p>		2
2.3	<p>Тема 3. Гендерна соціалізація дітей дошкільного віку. Аспекти гендерної соціалізації дошкільників. Гендерна роль. Засоби, форми, методи гендерної соціалізації дошкільників в умовах сімейного виховання та в ЗДО.</p>		2

	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 4, 25, 26 допоміжна: 3, 4, 6</p>		
2.4	<p>Тема 4. Педагогічна майстерність вихователя як умова успішної соціалізації дошкільників. Завдання діяльності педагога ДНЗ по формуванню соціальної компетентності у дошкільників. Педагогічна зрілість вихователя ДНЗ: складові та сутнісна характеристика. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> Література: базова: 4, 25, 26 допоміжна: 3, 4, 6</p>		2

4.2. Плани семінарських, практичних і лабораторних занять

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Особливості соціалізації дитини дошкільного віку

1. Характеристика сучасної педагогічної ситуації в Україні щодо визначення особливості соціалізації дітей дошкільного віку.
2. Поняття «соціалізація», «соціалізація дітей дошкільного віку».
3. Характеристика соціального розвитку особистості як процесу й результату її соціалізації.
4. Соціально-педагогічні механізми соціалізації особистості дитини дошкільного віку.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 4, 16, 17, 19.

допоміжна: 1, 7, 9, 24.

Семінарське заняття №2

Історичний генезис розвитку поняття «соціальне дитинство»

1. Періодизація дитинства за Л.Демозом та її значення.
2. Феномен дитинства в науковій літературі.
3. Особливості дитинства у наш час.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 4, 8

допоміжна: 22, 23

Семінарське заняття №3

Етапи становлення дошкільника як соціальної особи

1. Етапи становлення дошкільника як соціальної особи.
2. Новоутворення старшого дошкільного віку, які впливають на соціальний розвиток дитини.
3. Характеристика основних життєвих прагнень, що гарантують дитині благополуччя у соціумі.
4. Характеристика інформації, яка надається дитині з метою формування у неї знань про навколишній світ і суспільство.
5. Чинники становлення дошкільника як соціальної особи: дорослий, форми організації життєдіяльності, стать, діяльність різних соціальних інституцій тощо.
6. Уміння, які забезпечують повноцінне становлення і соціальне буття дошкільника.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 2, 4, 13, 18, 26

допоміжна: 7, 11.

Семінарське заняття №4

Особливості формування соціального досвіду дитини

1. Поняття «соціальний досвід».
2. Чинники набуття та прояву дитиною соціального досвіду.
3. Стадії процесу засвоєння дитиною соціальної ролі.
4. Становлення «образу світу» та «образу себе» дитини як етапи формування соціального досвіду дошкільника.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 4, 12, 14, 15

допоміжна: 5, 11, 12

Семінарське заняття №5

Соціальна компетентність як складова соціалізації дитини дошкільного віку

1. Поняття «компетентність», види компетентностей особистості.
2. Поняття «соціальна компетентність»: характеристика й сутність.
3. Вікові прояви соціальної компетентності дітей дошкільного віку.
4. Показники сформованості соціальної компетентності дошкільників різного віку та їх оцінка.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 4, 12, 14, 15

допоміжна: 5, 11, 12

Семінарське заняття № 6-7

Соціалізуючий освітній процес в закладі дошкільної освіти

1. Програмове забезпечення формування у дошкільників соціальної компетентності.
2. Форми, методи й методичні прийоми формування соціальної компетентності у дошкільників.
3. Засоби й новітні технології, які використовуються в організації освітнього процесу ДНЗ задля формування соціальної компетентності дітей.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 3, 5, 6, 9, 24

допоміжна: 1, 3, 5, 6, 9

Семінарське заняття №8

Гендерна соціалізація дітей дошкільного віку

1. Поняття «гендерна соціалізація»
2. Особливості гендерної соціалізації хлопчиків.
3. Особливості гендерної соціалізації дівчаток.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 17, 20, 21,23

допоміжна: 13,16,21,23.

Семінарське заняття №9

Педагогічна майстерність вихователя як чинник формування у дошкільників соціальної компетентності

1. Завдання діяльності педагога ДНЗ по формуванню соціальної компетентності у дошкільників.
2. Завдання педагогічної роботи по соціалізації дитини-дошкільника.
4. Педагогічна зрілість вихователя ДНЗ: складові та сутнісна характеристика.
5. Форми підвищення педагогічної майстерності вихователя по формуванню у дошкільників соціальної компетентності.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Література:

базова: 4, 25, 26

допоміжна: 3, 4, 6

4.3 Організація самостійної роботи студентів

Для самостійної роботи студентів пропонується підготовка реферативних повідомлень із подальшим їх захистом.

Теми рефератів

1. Структурно-функціональний аналіз поняття соціальної компетентності особистості.
2. Періодизація етапів соціалізації дітей дошкільного віку.
3. Особливості формування соціального досвіду у дітей дошкільного віку.
4. Роль соціального середовища у формуванні соціального досвіду в дошкільників.
5. Взаємодія ДНЗ і сім'ї як умова успішного формування соціального досвіду в дошкільників.
6. Дитина як учасник соціального впливу.
7. Соціальна поведінка дошкільника як наслідок соціального впливу.
8. Дослідження проблеми життєвої компетентності.
9. Соціальний досвід дитини дошкільного віку.
10. Стадії освоєння соціальних ролей.
11. Становлення образу світу в соціальному становленні дошкільника.
12. Становлення образу себе в соціальному досвіді дошкільника.
13. Особливості впливу засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку.

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Семінарські заняття передбачають усні відповіді студентів на поставлені питання, що стосуються найважливіших аспектів основних понять методики соціалізації дітей дошкільного віку та педагогічних умов її впровадження в освітній процес ЗДО. При оцінюванні знань студентів застосовуються такі види контролю: поточний контроль (опитування, дискусії, заслуховування фіксованих виступів з проблематики семінарських занять); рубіжний контроль (тестування вивчення певного змістового модуля).

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Вивченні дисципліни закінчується заліком, що передбачає захист залікового проекту.

Теми залікових проектів

1. Сучасні вимоги дошкільної освіти до соціалізації дитини дошкільного віку.
2. Сутнісна характеристика соціальної компетентності дитини дошкільного віку.
3. Засоби формування соціальної компетентності дитини дошкільного віку.
4. Умови формування у дитини гармонійної взаємодії з однолітками.
5. Дидактична гра як метод ознайомлення дошкільників із навколишнім.
6. Специфіка ознайомлення дітей з навколишнім під час різних видів діяльності та у повсякденному житті.
7. Соціальна поведінка особистості в дошкільному віці.
8. Роль етичної бесіди при ознайомленні дітей із суспільними нормами поведінки.
9. Роль художніх творів в ознайомленні дітей із соціальною дійсністю.
10. Особливості формування у дітей доброзичливих взаємин у різних видах діяльності.

11. Вплив художньої літератури на соціальний досвід дошкільників
12. Особливості вирішення дітьми різного віку соціально-моральних завдань.
13. Вплив емоцій на виникнення у дитини соціальних мотивів.
14. Сучасні методики формування соціальної поведінки дошкільників у колективі однолітків.
15. Соціальна активність та обдарованість дошкільника.
16. Зміст і напрями статевого виховання дошкільників.
17. Напрями статевого виховання дошкільників.
18. Типові помилки дорослих у статевому вихованні дошкільників.
19. Організація життєдіяльності хлопчиків. Організація життєдіяльності дівчаток.
20. Соціальні почуття, уміння, якості дошкільника.

Захист залікового проекту відбувається з урахуванням таких основних критеріїв:

- 1) наявність правильно оформленої залікової роботи (не менше 5-8 сторінок друкованого тексту або презентації);
- 2) усний виступ студента за темою доповіді, який має презентувати результати свого дослідження (тривалість виступу $\approx 3 - 4$ хв.);
- 3) колективне обговорення виступу з визначенням позитивного та негативного у роботі, на основі якого й оцінюється робота.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль успішності студентів із урахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводиться відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю. **Підсумковий рейтинговий бал** складається з **суми семестрових рейтингових балів**. Залік студенти отримують за сумою балів отриманих під час відповідей на семінарських заняттях, результатів написання модульних контрольних робіт, захисту залікового проекту.

Поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно і розподіляється наступним чином: відповіді на семінарських заняттях – 60 балів, модульні контрольні роботи - 20 балів, заліковий проект - 20 балів.

Шкала оцінювання поточного контролю

1. Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється:

0 балів – відповідь відсутня.

1 бал – відповідь частково правильна, але студент допускається значної кількості грубих помилок.

2-3 бали – відповідь студента частково правильна, але допускаються значні помилки.

4-5 балів – відповідь правильна, неповна, допускаються незначні помилки.

6-7 балів – відповідь правильна, неповна, студент не допускається помилок.

8-10 балів – відповідь правильна, повна, без помилок.

2. У разі відсутності студента на семінарському занятті відповідь надіслана у середовище Moodle у визначені терміни оцінюється :

1 бал - відповідь студента частково правильна, але допускаються значні помилки.

2 бали – відповідь правильна, неповна, студент не допускається помилок.

3 бали - відповідь правильна, повна, без помилок.

Критерії оцінювання підсумкових (модульних) контрольних робіт

Протягом вивчення дисципліни проводиться дві модульних контрольних роботи. Модульна робота передбачає виконання студентом тестового завдання з відповідним розрахунком балів (за правильну відповідь на одне питання студент отримує 1 бал; всього в тесті 10 питань).

Критерії оцінювання залікового завдання

0 - 12 балів – завдання виконане частково (тема розкрита не повністю, відсутня презентація, оформлення не відповідає вимогам).

13 - 14 балів – завдання виконане частково (тема розкрита повністю, відсутня презентація, оформлення не відповідає вимогам).

15 - 16 балів – завдання виконане частково (тема розкрита повністю, презентація частково супроводжує зміст доповіді, оформлення відповідає вимогам).

17 - 18 балів - завдання виконане частково (тема розкрита повністю, презентація повністю супроводжує зміст доповіді, оформлення відповідає вимогам).

19 - 20 балів - завдання виконане повністю (тема розкрита повністю, презентація повністю супроводжує зміст доповіді, оформлення відповідає вимогам).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань та умінь, за виконання завдань у повному обсязі.
Добре	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; за виконання завдань у достатньому обсязі.
Задовільно	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань.
Незадовільно	ставиться студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмного матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Методика і технологія соціалізації дітей дошкільного віку»

Всього 90 год., лекції – 16 год., семінарські – 18 год., самостійна робота – 56 год., форма контролю – залік

Модулі	Модуль I				Модуль II			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теорет. розділи	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проблеми соціалізації дітей дошкільного віку				Змістовий модуль 2. Методичні аспекти соціалізації дітей дошкільного віку			
Теми лекцій	Тема 1. Сутнісна характеристика соціалізації дитини дошкільного віку.	Тема 2. Дитинство як соціально обумовлене поняття.	Тема 3. Становлення дошкільника як соціальної особи.	Тема 4. Соціальна компетентність як складова соціалізації дитини дошкільного віку.	Тема 1. Особливості соціального розвитку дошкільника в різних інститутах соціалізації.	Тема 2. Принципи, зміст, методи формування у дошкільників соціальної	Тема 3. Особливості гендерної соціалізації дітей дошкільного віку.	Тема 4. Педагогічна майстерність вихователя як умова успішної соціалізації дошкільника.
Теми семінарських занять	1. Особливості соціалізації дитини дошкільного віку (6 балів)	2. Історичний генезис розвитку поняття «соціальне дитинство» (6 балів)	3. Етапи становлення дошкільника як соціальної особи (6 балів)	4. Особливості формування соціального досвіду дитини (6 балів)	5. Соціальна компетентність як складова соціалізації дитини дошкільного віку (6 балів)	6-7. Соціалізуючий освітній процес в закладі дошкільної освіти (6 балів)	8. Гендерна соціалізація дітей дошкільного віку (6 балів)	9. Педагогічна майстерність вихователя як чинник формування у дошкільників соціальної компетентності (6 балів)

Самостійна робота	<p>Реферативне повідомлення 2 б</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурно-функціональний аналіз поняття соціальної компетентності особистості. 2. Періодизація етапів соціалізації дітей дошкільного віку. 3. Особливості формування соціального досвіду у дітей дошкільного віку. 4. Роль соціального середовища у формуванні соціального досвіду в дошкільників. 5. Взаємодія ДНЗ і сім'ї як умова успішного формування соціального досвіду в дошкільників. 	<p>Реферативне повідомлення 2 б</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дитина як учасник соціального впливу. 2. Соціальна поведінка дошкільника як наслідок соціального впливу. 3. Дослідження проблеми життєвої компетентності. 4. Соціальний досвід дитини дошкільного віку. 5. Стадії освоєння соціальних ролей. 6. Становлення образу світу в соціальному становленні дошкільника. 7. Становлення образу себе в соціальному досвіді дошкільника. 8. Особливості впливу засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку.
Види контролю	Модульна контрольна робота №1. 10 б	Модульна контрольна робота №2 10 б
Захист залікового проекту (20 б)		
Залік (100 б)		

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні джерела

1. Артемова Л. В. Ознайомлення із навколишньою дійсністю – засіб збагачення ігор дітей / Л. В. Артемова // Дошкільне виховання. – 1989. – №3. – С. 11-12.
2. Артемова Л. Соціалізація дитини в родині / Л. Артемова // Дошкільне виховання. – 2004. – № 3. – С. 3-5.
3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / М-во освіти і науки України, Академія педагогічних наук України; Наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – К. : Світич, 2012. – 430 с.
4. Богуш А. Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / Богуш А., Варяниця Л., Гавриш Н. та інші - Луганськ, 2006.
5. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі [підручник для ВНЗ] / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. – 408 с.
6. Богуш А.М. Шляхи ознайомлення з предметами довкілля. – Дошкільна лінгводидактика: Теорія і практика. – Запоріжжя: Просвіта, 2000.
7. Богуш А.М., Ільченко В.П. Довкілля для дітей дошкільного віку. У 2-х ч.– Полтава, 2001. – Ч.І. – 128 с.
8. Діти і соціум: монографія / [за заг. ред. А. М. Богуш] – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 503 с.
9. Козлова С.А. Теория и методика ознакомления дошкольников с социальной действительностью. – М., 1998.
10. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-методичний посібник / Наук. ред. О.Л. Кононко. – К.: Пед. Журнал «Дошкільне виховання» 2003. - 243 с.
11. Кондратенко Н.І. Сучасні підходи до оцінювання життєвої компетентності та особистісних досягнень дошкільників / Н.І. Кондратенко // Наукові записки РДГУ. – 2005. – Вип.31. – С. 56-58.
12. Кононко О.Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника : навч.-метод. посібник до Базової програми розв. дитини дошк. віку «Я у Світі» / О.Л. Кононко. – К. : Світич, 2009. – 208 с.
13. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): [навч. посіб. для вищ. навч.закладів] / О.Л.Кононко. – К., Освіта, 1998. – 255 с.
14. Кононко О.Л. Стратегічна мета виховання – життєва компетентність дитини / О. Л. Кононко // Дошкільне виховання. – 1999. –№ 5. – С. 3-6.
15. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дітей дошкільного віку «Я у Світі» / О. Л. Кононко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко [та ін.]. – К.: Світич, 2009. – 208 с.
16. Мудрик А. В. Соціальний інтелект та соціальна компетентність / А. В. Мудрик // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №3. – С. 4-6.

- 17.Печенко І. П. Соціалізація та виховання особистості в дошкільному дитинстві: компетентнісний підхід / І. П. Печенко // Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки.-2008.-№7(146) квітень.
- 18.Поніманська Т.І. Люди і я. Світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини / Т.І. Поніманська // Дошкільне виховання. – 1999. – № 8. – С. 14
- 19.Поніманська Т.І. Формування соціальної компетентності дитини. / Т.І. Поніманська // Нова педагогічна думка. – 1998. – № 2.
- 20.Прищеп Т. І. Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ / Т. І. Прищеп. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 169 с. – (серія «Психологія виховання»).
- 21.Рогальська І. П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві: сутність, специфіка, супровід: монографія / І. П. Рогальська.- Київ: Міленіум, 2008.
- 22.Сохань Л.В., Єрмакова І.Г., Несел Г.М. Життєва компетентність особистості: науково-методичний посібник / Л.В. Сохань та ін. – К.: Богдана, 2003. – 222с.
- 23.Соціалізація дітей старшого дошкільного віку в умовах ДНЗ : монографія / Н. Гавриш, О. Рейпольська та ін.; за заг.ред. О. Рейпольської. – К. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 280 с.
- 24.Сучасне заняття у ДНЗ : Навч.-метод. посібник / [за ред. Н. В. Гавриш]. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 496 с.
- 25.Фесюкова Л.Б. Соціально-особистісний розвиток старших дошкільників. – Х.: Веста, 2008. – 128 с.
- 26.Фомічова Л.І. Ознайомлення з оточуючим: Навч. посібник. –К.: Благовіст, 2002. – 217с.: с іл.

Додаткові джерела

1. Бітаєв В. А. Людина і соціокультурне середовище: проблема взаємо-адаптація / В. А. Бітаєв // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – 2004. – №.3 – С. 81-90.
2. Богуш А.М. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі. Практикум. – К.: Вища школа, 1995.
3. Богуш А.М., Орланова Н.П., Зеленко Н.І., Лихолєтова В.К. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі / За ред. А.М.Богуш. – К.: Вища школа, 1992. – 414 с.
4. Гладченко О.М. «Ознайомлення дошкільників із навколишнім світом». До Базової програми «Я у Світі» / О.М.Гладченко. – Х. : Вид. Група «Основа», 2011. – 191 с.
5. Гумовська Л.М. Розвиток соціально-емоційної сфери дошкільників. Авторська програма. Розробки занять для дітей 3-6 років життя / Л.М. Гумовська. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 218 с.
6. Дибіна О. В. Дитина та навколишній світ: Програма та метод. рекомєнд. для занять з дітьми 2-7 років / О. В. Дибіна. – Х. : Веста: Вид-во «Ранок», 2008. – 80 с.
7. Життєва компетентність особистості: Наук.-метод. посіб. / Ред. Л.В. Сохань; Наук.-метод. центр серед. освіти. – К.: Богдана, 2003. – 520 с. Ігнат'єва С.А., Калмикова А.Л. Довкілля. Середня група. – Х.: Веста, 2008. – 112 с.
8. Ігнат'єва С.А., Назаренко А.А. Довкілля. Старша група. – Х.: Веста, 2008.– 112с.

9. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / М. Головань // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 23-30.
10. Комратова Н.Г., Грибова Л.Ф.. Мир, в котором я живу. Методическое пособие по ознакомлению детей 3-7 лет с окружающим миром (Программа развития). – М.: Сфера, 2006. – 144 с.
11. Кононко О. Дитяча субкультура як цінність і складова особистісно-орієнтованої освіти // Дошкільне виховання. 2001. – № 12. – С.6-9.
12. Кононко О.Л. Реалізація Базового компонента дошкільної освіти як запорука життєвої компетентності дошкільника / О. Л. Кононко // Оновлення змісту і методів дошкільної освіти в Україні. – К., 1999. – №5. – С. 5-7.
13. Кононко О.Л. Статеве самосвідомість як складова морального розвитку дошкільника / О. Л. Кононко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – К.: Педагогічна думка, 1999.
14. Крулехт М. Ребенок познает предметный мир / М. Крулехт // Дошкольное воспитание. – 2007. – № 1. – С. 45-47
15. Крутій К.Л., Маковецька Н. В. Подорож у докiлля / [методичні рекомендації] / К. Л. Крутій, Н. В. Маковецька. – Запоріжжя: ТОВ. «ЛІПС ЛТД», 2003. – 136 с.
16. Кузьменко В.У. Соціальна компетентність дошкільнят : особливості, показники та шляхи розвитку / В. У. Кузьменко // Дошкільне виховання. – 2001. – № 9. – С. 15-20.
17. Курінна С.М. Особливості соціалізації дітей шести-семи років в різних умовах життєдіяльності : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13. 00. 05 «Соціальна педагогіка» / Курінна Світлана Миколаївна. – Луганськ, 2004.– 202 с.
18. Ознайомлення з навколишнім світом та розвиток мовлення дітей дошкільного віку. Інтегровані заняття / [упор. В. Л. Сухар]. – Х.: Веста, 2008. – 80 с. (бібліотека вихователя дитячого садка).
19. Печенко І.П. Соціалізація дітей в умовах сільських навчально-виховних комплексів «загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад» : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / Печенко Інна Петрівна. — К., 2003. — 201 с.
20. Поніманська Т.І. Виховання як чинник соціалізації особистості дитини в гуманістичній педагогіці і психології / Т.І. Поніманська // Особистість і трансформаційні процеси у суспільстві. Психолого-педагогічні проблеми сучасної освіти. – Х., 1999. – Ч.3. – С. 133-136.
21. Поніманська Т.І. Моральне виховання дошкільників / Т.І. Поніманська. – К.: Вища школа, 1993. – 154 с.
22. Постман Нейл Зникнення дитинства. Режим доступу : <https://strana-oz.ru/2004/3/ischeznovenie-detstva>
23. Постман Нейл Зникнення дитинства (авторське есе). Режим доступу : interesi.files.wordpress.com
24. Репина Т.А. Проблема полоролевой социализации детей. – М.: Изд-во Моск. псих.-социальн. ин-та, 2004. – 205 с.
25. Реформування дошкільної освіти та становлення життєвої компетентності дошкільника: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28 - 29 трав., 2008 р.,

Луцьк / Уклад.: І.Ю. Філіппова; Волин. нац. ун-т ім. Л.Українки. Луцьк, 2008. – 120 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського.
2. www.gntb.gov.ua - Державна науково-технічна бібліотека України.
3. www.elib.org.ua - Цифрова бібліотека України.
4. www.psylib.kiev.ua - Психологічна бібліотека.